

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Wilczycach

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 3 635 mieszkańców.

Wójtem Gminy Wilczyce jest Pan Robert Paluch.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach został powołany Uchwałą Nr X/33/90 Gminnej Rady Narodowej w Wilczycach z dnia 28 lutego 1990 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej – Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach, a utworzony na mocy Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Gminy w Wilczycach z dnia 02 marca 1990 roku w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek posiada własny REGON 830269685 i NIP 864-11-10-749.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach do 31 marca 2022 roku była Pani Krystyna Oszczudłowska, która otrzymała wypowiedzenie z pracy bez obowiązku jej świadczenia.

Od 01 kwietnia 2022 roku Zarządzeniem Nr 14/2022 Wójta Gminy Wilczyce z dnia 15 marca 2022 roku pełnienie obowiązków Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach zostało powierzone Pani Marcie Sieradzkiej na okres od 1.04.2022 r. do 30.06.2022 r.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut Ośrodka stanowiący załącznik do Uchwały Nr XIV/82/2012 Rady Gminy w Wilczycach z dnia 14 czerwca 2012 r.

Zmiany do Statutu wprowadzono: Uchwałą Nr XI/61/2015 Rady Gminy Wilczyce z dnia 19 listopada 2015 r., Uchwałą Nr XIII/82/2016 Rady Gminy Wilczyce z dnia 16 marca 2016 r., Uchwałą Nr XXXII/209/2018 Rady Gminy Wilczyce z dnia 24 kwietnia 2018 r., Uchwałą Nr VI/51/2019 Rady Gminy Wilczyce z dnia 2 kwietnia 2019 r., Uchwałą Nr XVIII/144/2020 Rady Gminy Wilczyce z dnia 30 czerwca 2020 r., Uchwałą Nr XXXI/228/2021 Rady Gminy Wilczyce z dnia 12 sierpnia 2021 r., Uchwałą Nr XXXVI/269/2022 Rady Gminy Wilczyce z dnia 27 stycznia 2022 r.

Zdaniem zespołu kontrolnego Ośrodek powinien opracować nowy, jednolity tekst Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej.

kw
kw
Uk

- 2) Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach przyjęty Zarządzeniem Nr 10/2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach z dnia 2 grudnia 2019 roku;
- 3) Uchwałę Nr XX/121/2013 Rady Gminy Wilczyce z dnia 11 marca 2013 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłata jak również trybu ich pobierania.
- 4) Uchwałę Nr III/25/2018 Rady Gminy Wilczyce z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych Programem osłonowym w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 -2023;
- 5) Uchwałę Nr III/24/2018 Rady Gminy Wilczyce z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
- 6) Uchwałę Nr III/26/2018 Rady Gminy Wilczyce z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym Programem osłonowym w zakresie dożywiania "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023;
- 7) Zarządzenie Nr 2/2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach z dnia 29 stycznia 2019 roku sprawie ustalenia wysokości świadczenia pieniężnego lub rzeczowego na zakup żywności w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”;
- 8) Uchwałę Nr XII/95/2019 Rady Gminy Wilczyce z dnia 25 listopada 2019 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia - w schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi;
- 9) Uchwałę Nr XV/100/2016 Rady Gminy Wilczyce z dnia 24 maja 2016 roku w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wilczyce na lata 2016 – 2023 oraz zmiany wprowadzone Uchwałą Nr XVI/109/2016 Rady Gminy Wilczyce z dnia 28 czerwca 2016 r.;
- 10) Upoważnienie Wójta Gminy Wilczyce z dnia 18 maja 2004 roku dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

- 11) Upoważnienie Wójta Gminy Wilczyce z dnia 4 grudnia 2019 roku dla pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej Pani T.D. do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;
- 12) Zarządzenie Nr 20/2022 Wójta Gminy Wilczyce z dnia 01 kwietnia 2022 r. w sprawie upoważnienia dla p.o. Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach do prowadzenia postępowań, wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń w sprawach m.in. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (§ 1 pkt 4) w okresie od 01.04.2022 r. do 30.06.2022 r.;

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Katarzyna Wach - koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 320/2022 z dnia 31 maja 2022 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Panią Annę Kołomańską - Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach;
2. Barbara Nowak - kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 323/2022 z dnia 31 maja 2022 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Panią Annę Kołomańską - Zastępcę Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach* pod poz. 2/2022.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 1 - 3 czerwca 2022 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U z 2020 r. poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) oraz przepisy

rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz.2268 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach mieści się w budynku Urzędu Gminy w Wilczycach 174, tel. 15 83 77 226. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej opisano w protokole oględzin, który stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje pięć pomieszczeń, usytuowanych na parterze, wyposażonych w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie, niepełnosprawność, ubóstwo.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w Kasie Banku Spółdzielczego w Sandomierzu O/Wilczyce lub przelewem na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Wilczycach w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na pełny etat 4 pracowników, tj. p.o. kierownik, 2 specjalistów pracy socjalnej, pracownik socjalny i opiekunka.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że p.o. Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają

legitymacje służbowe zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem Ministra Pracy Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

liczba mieszkańców gminy/liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 3 635/3 = 1 212 osób.

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.), gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 212 mieszkańców, a w jednostce zatrudnionych jest nie mniej niż 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. 2268 ze zm.).

Zasilki stałe

Z informacji przekazanych przez p.o. Kierownika OPS (Zał. Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **22 osób**. Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za **21 osób**.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasilki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

PS.III.5010.1.1.2022; PS.III.5010.4.2022; PS.III.5010.10.2022; PS.III.5010.11.2022;
PS.III.5010.12.2022; PS.III.5010.14.2022; PS.III.5010.13.2022; PS.III.5010.15.2022;
PS.III.5010.16.2022; PS.III.5010.7.2022.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do Ośrodka.

W styczniu 2022 roku wszystkie zasiłki stałe przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. z 2021r., poz. 1296). Wydano klientom zmieniające decyzje administracyjne na podstawie art.163 kpa. Decyzje były zmieniane na wniosek osób zainteresowanych. Przed ich wydaniem zawiadamiano zasiłkobiorców o wszczęciu postępowania administracyjnego oraz przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywoływano z aktualnymi publikatorami i datami ich wydania.

W podstawie prawnej decyzji wpisywano także upoważnienie Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej do wydawania decyzji administracyjnych.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres, na jaki zostało ono przyznane oraz sposób realizacji świadczenia.

Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym była przekazywana klientom w formie decyzji administracyjnej. Jest to niezgodne, ponieważ składka zdrowotna nie stanowi elementu rozstrzygającego sprawę i nie powinna być ona przyznawana decyzją administracyjną. Informacja o objęciu klienta składką ubezpieczeniową, powinna być przesłana osobom zainteresowanym oddzielnym pismem.

W skontrolowanych decyzji administracyjnych zespół inspektorów odnotował, że decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, informując o tym fakcie klienta w sentencji oraz w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o zrzeczeniu się prawa do odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję,

a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasilki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, że Ośrodek w 2022 roku do dnia kontroli pomocą okresową objął **26 rodzin**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie.

Kontroli poddano wybraną losowo dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.III.5011.6.1.2022; PS.III.5011.6.2022; PS.III.5011.21.2022; PS.III.5011.23.2022;
PS.III.5011.25.2022; PS.III.5011.10.2022; PS.III.5011.12.1.2022; PS.III.5011.12.2022;
PS.III.5011.16.1.2022; PS.III.5011.24.1.2022; PS.III.5011.9.1.2022; PS.III.5011.9.2022;
PS.III.5011.13.1.2022; PS.III.5011.20.2022.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. Przywołane było także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z właściwym publikatorem oraz upoważnienie Kierownika lub p.o. Kierownika OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W sprawdzonych decyzjach, realizowanych przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., natomiast w niektórych decyzjach nie przytaczano rygoru natychmiastowej wykonalności w pouczeniu i uzasadnianiu decyzji.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki pomoc została udzielona, powód przyznania pomocy raz określano sposób wypłaty zasiłków.

Ze skontrolowanych akt wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się m.in. zaświadczenia o aktualnych dochodach z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z PUP, kserokopie decyzji o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia z Urzędu Gminy o wielkości gospodarstwa rolnego.

KS
W

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz możliwości skorzystania z art. 127 a kpa.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Posilek w szkole i w domu”

Z informacji przekazanych przez p.o. Kierownika OPS wynika, że w roku 2022 do dnia kontroli pomoc w formie posiłku otrzymało **35 dzieci, 57 rodzin (112 osób)** otrzymało świadczenie pieniężne w formie zasiłku celowego oraz 1 osobie przyznano świadczenia w formie rzeczowej.

Dożywianie prowadzone w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Wilczyce :

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów w 2022 r.	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa w Wilczycach	15	1,80 zł	drugie śniadanie
2.	Szkoła Podstawowa w Dorominie	16	1,80 zł	drugie śniadanie
3.	Szkoła Podstawowa w Łukowie	4	1,80 zł	drugie śniadanie

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach opłaca posiłek dla 1 ucznia uczęszczającego do szkoły poza terenem Gminy. Koszt posiłku wynosi 6,00 zł.

Z powyższego wynika, że dzieci korzystają tylko z drugiego śniadania (zał. Nr 4- oświadczenie p.o. Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w powyższej sprawie). Jest to niezgodne z zasadami prawidłowego żywienia i z ideą programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Należy dolożyć starań, aby zmienić formę dożywiania dzieci.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych*, w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: PS.III.5023.15.2022; PS.III.5023.19.2022; PS.III.5023.10.2022; PS.III.5023.43.2022; PS.III.5023.53.2022; PS.III.5023.57.2022; PS.III.5023.14.1.2022; PS.III.5023.20.2022; PS.III.5023.50.2022; PS.III.5023.46.2022; PS.III.5023.29.2022;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach: PS.III.5023.35.2022; PS.III.5023.26.2022; PS.III.5023.21.2022; PS.III.5023.27.2022; PS.III.5023.17.2022; PS.III.5023.47.2022; PS.III.5023.18.2022; PS.III.5023.45.2022;

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami i datami wydania aktów. W podstawie prawnej decyzji zamieszczono także upoważnienie Kierownika Ośrodka lub p.o. Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej. W podstawie prawnej decyzji przyznających posiłek lub zasiłek celowy na zakup żywności przytaczano również Uchwałę Nr III/25/2018 Rady Gminy Wilczyce w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych Programem osłonowym w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 -2023, Uchwałę Nr III/26/2018 Rady Gminy Wilczyce z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym Programem osłonowym w zakresie dożywiania "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023; Uchwałę Nr III/24/2018 Rady Gminy w sprawie ustanowienia programu osłonowego. W decyzjach widniała również Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, w związku z którą realizowany jest Program. Nadmienić należy, że w podstawie prawnej skontrolowanych decyzji było także rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Miesięczna kwota zasiłku celowego na zakup żywności w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” została określona w Zarządzeniu Nr 2/2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach.

W podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłek w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” niezasadnie przywołano art 39 ustawy o pomocy społecznej. Brak było natomiast art. 48 tej ustawy, stanowiącego o posiłku. W decyzjach na zasiłki celowe z Programu prawidłowo wymieniono art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, cenę jednostkową posiłku oraz kto jest jego realizatorem, nie odnotowano

natomiast informacji, w które dni będzie świadczona pomoc. Posiłki przyznawano na okres od lutego do czerwca. W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe wpisywano kwotę zasiłku, czas, na jaki świadczenie przyznano oraz sposób realizacji.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w sentencji informując o tym fakcie stronę, w uzasadnieniu stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a., w podstawie prawnej natomiast nie przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz zamieszczano informację o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Wilczycach przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust.1 cytowanej wyżej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach, specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie, w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Zasiłki celowe które nie podlegają zwrotowi.

Jak wynika z informacji udzielonych przez p.o. Kierownika OPS (Zał. Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka, w roku 2022 do dnia kontroli udzieliła dla 6 rodzin zasiłków celowych w ramach zadań własnych gminy oraz dla 5 osób – specjalnych zasiłków celowych.

Podczas kontroli sprawdzono akta:

zasiłki celowe:

PS.III.5012.12.2022; PS.III.5012.7.2022; PS.III.5012.11.2022; PS.III.5012.11.1.2022;
PS.III.5012.1.2022; PS.III.5012.9.2022

zasiłki celowe specjalne:

PS.III.5012.6.2022; PS.III.5012.6.1.2022; PS.III.5012.10.2022; PS.III.5012.4.2022;
PS.III.5012.8.2022; PS.III.5012.5.2022; PS.III.5012.3.2022.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny m.in. odcinki rent lub emerytur, karty informacyjne ze szpitala, faktury za zakup leków.

KS
#V
Uu

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne widniały w podstawie prawnej z aktualnymi publikatorami. W podstawie prawnej decyzji przywołano również upoważnienie Kierownika Ośrodka lub p.o. Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy.

Pomoc przyznano prawidłowo - od miesiąca złożenia wniosku - zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W sentencji sprawdzonych decyzji na zasiłki celowe i zasiłki specjalne celowe odnotowano cel, kwotę zasiłku oraz miejsce i termin realizacji świadczenia.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, iż decyzjom, realizowanym przed uprawomocnieniem decyzji nadawano rygor natychmiastowej wykonalności.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie, brak było informacji o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach realizuje pomocy w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Gmina Uchwałą Nr XX/121/2013 Rady Gminy w Wilczycach z dnia 11 marca 2013 roku określiła szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat i trybu ich pobierania.

W okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli, usługi wykonywane są u 5 osób. Usługi świadczą 4 opiekunki, w tym jedna zatrudniona na 5/8 etatu przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilczycach oraz trzy zatrudnione w ramach umowy – zlecenia.

Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej oraz w miarę możliwości zapewnienia kontaktu z otoczeniem: osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane, wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją, zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego iż osoba ubiegająca się o przyznanie usług opiekuńczych wymaga pomocy innych osób, oświadczenia wnioskodawcy o wyrażeniu zgody na objęcie pomocą w formie usług opiekuńczych. Osoby korzystające z usług opiekuńczych ponosiły odpłatność w zależności od posiadanego dochodu.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

PS.III.5025.1.2022 i zmiana dotycząca zwiększenia ilości godzin - PS.III.5025.1.12022; PS.III.5025.4.2022; PS.III.5025.2.2021; PS.III.5025.3.2022; PS.III.5025.6.2022;

W postanowieniu decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika OPS określono liczbę godzin usług w tygodniu, okres na jaki przyznano usługi, wysokość odpłatności oraz termin i sposób wnoszenia odpłatności. W postanowieniu części decyzji brak informacji o konkretnych dniach w których świadczone będą usługi oraz kto jest realizatorem pomocy.

W uzasadnieniu decyzji określano zakres świadczonych usług oraz informowano o koszcie 1 godziny. Zdaniem zespołu kontrolującego informacje o koszcie 1 godziny powinna znaleźć w sentencji decyzji.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne. W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, Uchwałę Rady Gminy w Wilczycach, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Odnotowano także upoważnienie kierownika do wydawania decyzji. Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem się, w podstawie prawnej wpisywano art. 108 kpa, poinformowano o tym fakcie w sentencji oraz w uzasadnieniu decyzji iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Z informacji p.o. kierownika Ośrodka wynika, że nie było takich zgłoszeń (pkt 27 Ustaleń dot. realizacji zadań przez OPS).

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2022 w domach pomocy społecznej przebywa **3 mieszkańców** Gminy Wilczyce, w tym jedna skierowana w 2022 roku.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m.in. na: udzielaniu pomocy i wsparcia w przewycięzaniu problemów klientów, trudnych sytuacji życiowych, prowadzeniu rozmów aktywizujących osoby bezrobotne, przedstawianiu aktualnych ofert pracy z PUP, pomocy w uzupełnianiu różnego rodzaju wniosków, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, ustalaniu wizyt lekarskich, pomocy w uzyskaniu różnego rodzaju świadczeń, motywowaniu podopiecznych do aktywnego poszukiwania pracy, współpracy m. in.: z Urzędem Miasta i Gminy, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, sądami. W okresie kontrolowanym praca socjalna realizowana była z **80 rodzinami**.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni nie zawarli żadnego **kontraktu socjalnego**.

Karta Dużej Rodziny

Zadania wynikających z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny zostały przekazane przez Wójta Gminy Wilczyce do realizacji od dnia 1 marca 2019 r. Ośrodkowi Pomocy Społecznej za pismem Or.2120.1.2019 z dnia 2019 r. Rada Gminy Uchwała Nr VI/51/2019 z dnia 2 kwietnia wprowadziła zmiany w Statucie Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach w § 4 ust.2 dodano pkt 14 w brzmieniu"14) ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2017, poz.1832). Zadanie to wpisano także do Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej (§ 25).

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej posiadał Upoważnienie Wójta Gminy nr OR.0052.2.2019 z dnia 01.03.2019 r. do realizacji zadań wynikających z ustawy, w tym w szczególności do załatwiania indywidualnych spraw dotyczących Karty Dużej Rodziny, do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji o odmowie przyznania Karty Dużej Rodziny. p.o. Kierownik na podstawie Zarządzenia Nr 20/2022 Wójta Gminy Wilczyce z dnia 01 kwietnia 2022 r. został upoważniony do prowadzenia postępowań, wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń w sprawach m.in. ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o karcie dużej rodziny (§ 1 pkt 7) w okresie od 01.04.2022 r. do 30.06.2022 r.

W okresie od dnia 01 stycznia 2022 r. do dnia kontroli do Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilczycach wpłynęło 12 wniosków o przyznanie Kart Dużej Rodziny. Do dnia kontroli wydano 29 kart w formie tradycyjnej, w tym 20 kart dla rodziców i 9 kart dla dzieci i dla tych samych osób przyznano 29 kart w formie elektronicznej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wilczycach ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego, specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawano celowo i zasadnie.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci posiadają możliwość przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kierownik i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 1 212 mieszkańców, a w jednostce zatrudnionych jest nie mniej niż 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

KC

U4

W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, kserokopie decyzji wydawanych w zakresie zasiłków rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia lekarskie, oświadczenia klientów, faktury za zakupione lekarstwa.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika lub upoważnionego pracownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Nadmienić należy, że informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym jest przekazywana klientom oddzielnym pismem.

W postanowieniu decyzji przyznających wszystkie formy pomocy podawano sposób i termin wypłaty świadczeń.

Ponadto w podstawie prawnej decyzji wydanych na posiłek w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” niezasadnie przywołano art 39 ustawy o pomocy społecznej, brak było natomiast art. 48 tej ustawy, stanowiącego o posiłku. W decyzjach na zasiłki celowe z Programu prawidłowo wymieniono art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek zespół kontrolny nie odnotował informacji, w które dni będzie świadczona pomoc w tym zakresie.

W postanowieniu decyzji wydawanych na usługi opiekuńcze odnotowano brak uszczegółowienia ilości godzin usług w poszczególnych dniach tygodnia, nie podano również kto będzie ich realizatorem.

Bardzo proszę o parafowanie i
odnotowanie. Dziękuję Katarzyna Waczi

[Handwritten signature]

Do nieprawidłowości należy zaliczyć że w placówkach oświatowych na terenie Gminy Wilczyce dzieci otrzymują drugie śniadanie, co jest niezgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że sprawdzonym decyzjom, realizowanym przed terminem ich uprawomocnienia nadawano rygor natychmiastowej. Części decyzji nadano prawidłowo rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że OPS w kontrolowanym okresie nie wykorzystywał kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej - do dnia kontroli nie zawarto ani jednego kontraktu.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez p.o. Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z p.o. Kierownikiem jednostki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje p.o. Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
4. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia w sprawie dożywiania dzieci.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Katarzyna Wach *K. Wach*
2. Barbara Nowak *B. Nowak*

Kielce, dnia 28 czerwca 2022 r.

Ze strony kontrolowanej:

Ośrodek Pomocy Społecznej
w Wilczycach
27-612 Wilczyce 174; woj. świętokrzyskie
tel./fax 15 837 72 26
NIP 8641110749* Regon 830269685
Data i podpis

Zepartujs
Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Mariusz Pasek
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

08.07.2022
KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wilczycach
Marta Sieradzka
mgr Marta Sieradzka

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce